

NEJSOU PRSA JAKO PRSA

V těchto horkých dnech si nešlo nepovšimnout trendu, který na českých koupalištích za poslední roky zdomácněl – žen a dívek koupajících se „nahore bez“. To má své přívržence i odpůrce. „Nejsou prsa jako prsa, záleží na tom, v jakém kontextu se vyskytují,“ říká k tomu socioložka Kateřina Lišková z Ústavu populačních studií FSS Masarykovy univerzity.

□ KATEŘINA MÁZDROVÁ

Svornost, rovnost, vršek pryč... Brigitte Bardot patřila už v šedesátých letech mezi průkopnice opalování se „nahore bez“.

Odpůrci argumentují tím, že jsou proti své vůli při tak neškodné činnosti, jakou je koupání, atakováni nahotou ve veřejném prostoru. Jsou obnažená prsa na plovárně problém v době, kdy jsme zavaleni nahými těly v časopisech, reklamě i snadno dostupné pornografii na internetu?

Ve veřejném prostoru to samozřejmě na někoho může působit rušivě, podobně jako nás obtěžuje třeba hlasitý mobilní hovor spolucestujícího. Více méně jakýmkoli projevem na veřejnosti upíráme prostor druhému, a ne vždy jde zacpat si uši nebo přesednout jinam.

Obnažená ženská těla na billboardech či v časopisech jsou ale něco jiného než prsa konkrétních žen na plovárně – na plakátech žadla prodávají konkrétní výrobek, v časopisech je vnučován diktát doko-

nalého ženského těla, v light porno časopisech servírována ženskost v sexualizované podobě. V tomto kontextu pak mohou být prsa na plovárně kontrastem k prsům upraveným silikony nebo ve Photoshopu – ukazují, že skutečné ženské tělo vypadá jinak.

Co děti, které před nahotou se sexuálním podtextem v médiích a reklamě chráníme? Na plovárně nechodí proto, aby viděly přehlídku realistických těl.

Je pravda, že žadla v západní kultuře často představovala sexualizovaný symbol, takže rodiče jsou v panice, aby děti nebyly poškozovány. Nicméně znovu říkám – obnažená ženská prsa na plovárně nejsou nutně sexuálním symbolem. Jde o přirozenou součást lidského těla, sice běžně zakrytou, která má i jiné funkce než erotické,

třeba kojení. Záleží na tom, jak dětem tělo, nahotu a sexualitu odmla prezentujeme.

Vnímání prsou v historii sice bylo proměnlivé, nicméně vždy zůstávala skryta. Kdy došlo k jejich „osvobození“?

Ženské tělo bylo historicky svíráno, a to vůbec ne pouze přeneseně. Korzety sešněrovaly ženy tak, že nemohly dýchat; omdlévající viktoriánská žena nebyla slabá, jen neměla dost kyslíku. Vynález podprsenky přinesl úlevu, časem se však některé ženy obešly i bez tohoto prádla – i ono se stalo symbolem útlaku. Ženy je podobně jako boty na podpatku demonstrativně „odhazovaly“, aby ukázaly nespokojenost s místem, jež jim společnost vymezila. Nešlo o feministické excesy, ale o projev osvobození, o snahu zbavit se diskriminace a získat rovná práva.

Mělo tento význam odložení svrchního dílu plavek v šedesátých letech ve Francii, které víceméně předznamenalo trend opalování se nahore bez?

Ano, neobléknout si horní díl plavek v těch letech na jihu Francie mělo za cíl veřejnou deklaraci práva na tělesnou svobodu, stejnou, jakou mají muži.

Pokud bylo „osvobozování“ žader gestem rozšiřování ženských svobod a výsměchem prudernosti, mají obnažená prsa podobný hlubší význam i dnes?

Myslím, že pro většinu žen na plovárnách nahore bez je dnes primární estetické hledisko, chtějí být rovnoměrně opálené. Pro některé to ale může mít i symbolickou, osvobozující kvalitu v tom smyslu, že se za své tělo nestydí. V důsledku reklamních masáží a v touze po dokonalých tělech jsou zvláště mladé dívky v ohrožení, i proto rostou problémy s příjmem potravy.

V posledních letech je trend nahore bez v západní Evropě na ústupu. U jinak cudných Čechů, zdá se, naopak sílí.

Na Západě opalování nahore bez už opravdu tolik neletí. Důvodem jsou obavy z rakoviny kůže, ze zneužití fotografií na sociálních sítích, v neposlední řadě také nárůst aktivismu, například skupiny Femen, se kterým ženy nechťejí být spojovány. Ale i u nás již nejspíš tento trend dosahuje vrcholu a začne opadat.

Lze za ukrajování veřejného prostoru považovat i kojení na veřejnosti?

Matky jsou nabádány, aby kojily, že je to pro dítě zdravé a posiluje jejt fyzicky i psychicky. Pokud tedy dostane hlad, bylo by absurdní, aby se s ním žena někde schovávala, nebo aby rovnou zůstala doma.

Vy se opalujete nahore bez?

Já se vůbec neopaluji, ale občas se koupu bez plavek. Mám pocit, že člověka omezují. Když jste třeba na výletě a nemáte se sebou, netroufnete si pak jen tak vlítnout do rybníka. ■